



A FREEDOM ON THE NET JELENTÉS 2023. ÉVI KIADÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság

Készítette:

Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság

2023. december 1.

Minden jog fenntartva.

Tartalomjegyzék

Előszó	4
Vezetői összefoglaló.....	4
1. A globális jelentés bemutatása.....	5
2. A Magyarországról szóló jelentés bemutatása.....	6
2.1. A jelentés módszertana.....	6
2.2. Magyarország által a korábbi jelentésekben elért eredmények.....	7
2.3. Magyarország által a 2023. évi jelentésben elért eredmények.....	8
3. A Magyarországról szóló jelentés értékelése.....	8
3.1. A jelentés módszertanának értékelése	8
3.2. A jelentés hazai hírközlési és médiaviszonyokkal kapcsolatos elismerő megállapításai.....	10
3.3. A jelentés kiegészíthető tényszerű megállapításai	10
3.4. Tárgyi tévedések és szubjektív megállapítások	12
4. Következtetések	17

Előszó

- A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság feladatának tekinti, hogy folyamatosan nyomon kövesse a média- és hírközlési piac fejleményeit, valamint a médiaszabadság magyarországi állapotát vizsgáló különböző jelentéseket, azzal a céllal, hogy konstruktív észrevételeivel a vizsgált kérdések tényszerű és szakmai alapokon nyugvó értékelését segítse. Ennek szellemében készítettük el „*Médiaszabadság-jelentések értékelése*” címmel 2023. július 27-én közzétett [elemzésünket](#), amelyben a médiaszabadsággal foglalkozó nemzetközi szervezetek által az NMHH létrejötte óta publikált jelentések módszertanát és tartalmát vizsgáltuk meg.
- Jelen dokumentumban a Freedom House internet szabadságával foglalkozó, évente közölt tematikus jelentése, a Freedom on the Net 2023-as kiadásának eredményeit, módszertanát és megállapításait tekintjük át, amit a már említett feladatmeghatározáson túl az online kommunikáció nyilvánosságban betöltött kiemelt és folyamatosan növekvő szerepe is indokoltta tesz.

Vezetői összefoglaló

- A Freedom on the Net projekt keretében a **Freedom House globális jelentést, valamint pontozáson alapuló országjelentéseket publikál** az internet szabadságával összefüggésben.
- **Az idei globális riport fókuszában a mesterséges intelligencia** (a továbbiakban: MI) állt, ami a dokumentum szerint tovább növelheti az elnyomás mértékét az online térben, mivel kifinomultabbá és hatékonyabbá teheti a cenzúrát, valamint nagy mennyiségben gyárthat álhíreket is. **A jelentés szerint az internet szabadságának globális szintje idén is romló tendenciát mutatott**, a legkedvezőtlenebb értékelést Kína, míg a legkedvezőbbet Izland kapta.
- **Az országjelentések elkészítésének módszertana az idei évben változatlan maradt**, továbbra is három területet – hozzáférés akadályozása, tartalomkorlátozás és a felhasználói jogok megsértése – vizsgálnak. Az egyes területeken elért pontszámok összeadódnak, amely eredményeként minden állam egy 0 és 100 pont közötti értékelést kap. Az államokat a kapott pontszám alapján a jelentés végül az alábbi három kategória egyikébe sorolja: szabad, részben szabad, nem szabad.
 - **A Freedom House a pontozásra és a szöveges jelentés elkészítésére országonként legalább egy szakértőt** vagy szervezetet **kér fel**, aki a jelentés tervezetét benyújtja a szervezet számára. Az eredményeket később regionális találkozók keretei között, majd a Freedom House központi csapata részéről ellenőrzik.
- **Magyarország összesített pontszáma megegyezik az előző évivel, miután ismételen 69 pontot ért el, amelynek köszönhetően továbbra is részben szabad besorolást kapott.** Megváltozott azonban a pontszám összetétele, mivel hazánk egy pontot veszített a hozzáférés akadályozása indikátor területén, míg egy ponttal gazdagodott a felhasználói jogsértéseket értékelő indikátor esetében.
- **Az online nyilvánosság növekvő jelentőségére tekintettel az NMHH üdvözli, hogy a Freedom House önálló jelentésben foglalkozik az internet szabadságával**, törekedve a kérdéskör átfogó bemutatására. Kritikai észrevételei mellett – amelyek tárgyi tévedéseivel a vonatkozó alfejezetben foglalkozunk – **a jelentés helyenként pozitív megállapításokat tesz** az internetszabadság magyarországi állapotával összefüggésben, így többek között az internethez való hozzáféréssel, a hálózatsemlegességi szabályok érvényesítésével vagy a távközlési piacra történő belépés lehetőségével kapcsolatban. Emellett, **több olyan önmagában tényszerűnek tekinthető észrevétellel találkozhatunk, amelyek megértéséhez érdemes további tényeket és szempontokat is figyelembe venni.**

- **A jelentés módszertana továbbra is** a korábbi, a *Médiaszabadság-jelentések értékelése* című elemzésünkben megfogalmazott **hiányosságoktól szenved**.
 - A Magyarországról szóló **jelentés ezúttal is egyetlen személy értékelésén alapul, a források között pedig jellemzően egyoldalúan kritikus médiumok és szervezetek cikkeit találjuk**. A felhasznált **források olykor elavultak**, az egyes társadalmi csoportok internethez való hozzáférése kapcsán a jelentés például egy 2007-ben kiadott dokumentumra hivatkozik. Emellett a korábbi évekhez hasonlóan – az online médiapiac sokszínűsége kapcsán – a riport megtévesztő módon interpretál egy eleve megkérdőjelezhető módszerrel készült kutatást.
- Továbbá **az idei dokumentumban is több tárgyi tévedéssel, valamint nem kellően alátámasztott, szubjektív állítással találkozhatunk**.
 - Az előbbi kategóriába sorolható például, hogy a jelentés szerint a Médiatanács feladatai közé tartozik televíziós frekvenciák kiosztása is, miközben a jogszabályok értelmében frekvenciakiosztáshoz kapcsolódó engedélyezési eljárásra csak a korlátos erőforrást igénybe vevő lineáris rádiós médiaszolgáltatás esetében kerül sor.
 - Az utóbbira szolgáltató példát a jelentés, amikor kritikátlanul idézi az Európa Tanács emberi jogi biztosának érvekkel alátámasztott szubjektív véleményét, amely szerint a médiapluralizmus és véleményszabadság leépült hazánkban, amiért többek között a médiahatóság tehető felelőssé.

1. A globális jelentés bemutatása

- **Az internet globális szabadsága a Freedom on the Net szerint idén is romló tendenciát mutatott**, mivel több ország rontott az elért pontszámán, mint ahány javított.¹
 - **A legalacsonyabb pontszámot idén is Kína érte el**, azonban Iránban és Mianmarban is nagymértékben romlott az internetszabadság állapota a jelentés alapján. Több államban, például Törökországban és a Fülöp-szigeteken is a választások adtak okot a visszaesésre, ahol a jelentés szerint a kormányzat elnyomó, a szólásszabadságot korlátozó szabályozást alkotott.²
 - Ezzel szemben **a legkedvezőbb pontszámot** – sorozatban ötödik éve – **Izland kapta**, amelyet szorosán követett Észtország. Emellett több állam, például Argentína is előrelépést ért el: itt a legfelsőbb bíróság erősítette meg az információhoz való jogot, amikor elutasította egy híresség arra irányuló kísérletét, hogy a Google keresési találatai közül eltávolítsák azokat, amelyek egy korrupciós botrányhoz fűződő kapcsolatáról szóló hírekre mutattak.³
- A jelentés szerint **egyre gyakoribbak a szólásszabadság elleni támadások**. A vizsgált 70 államból 55-ben szembesültek a felhasználók online véleménynyilvánításuk jogi következményeivel, míg 41 országban fizikailag bántalmaztak embereket vagy oltották ki életüket az interneten megosztott véleményük következtében. **A legsúlyosabb esetekre Mianmarban és Iránban került sor**, ahol halálos ítéletet is kiszabtak online kommentek miatt.⁴
- **A 2023-as globális jelentés fókuszában az MI**, illetve annak az online térre gyakorolt hatása áll.
 - A szervezet már jelenleg is legalább 47 államban talált arra bizonyítékot, hogy a kormányzat különböző véleményvezérek segítségével igyekszik befolyásolni a párbeszédet az online térben. A dokumentum szerint **azáltal, hogy jóval elérhetőbbé válnak a generatív MI eszközei, várhatóan**

¹ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – The Repressive Power of Artificial Intelligence. Freedomhouse.org. [\[LINK\]](#)

² Freedom House: Freedom on the Net 2023 – The Repressive Power of Artificial Intelligence. Freedomhouse.org. 1-2. o. [\[LINK\]](#)

³ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – The Repressive Power of Artificial Intelligence. Freedomhouse.org. 6. o. [\[LINK\]](#)

⁴ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – The Repressive Power of Artificial Intelligence. Freedomhouse.org. 1. o. [\[LINK\]](#)

tovább nő az online térben található álhírek mennyisége, ami megkönnyítheti az államok számára, hogy az interneten elérhető információkat befolyásolják. A Freedom on the Net többek között Venezuelát említi példaként, ahol 2023 elején az állami médiumok a közösségi médiát használták fel arra, hogy a Synthesia MI-modellel kreált videókat terjesszenek, amelyekben egy nem létező, angol nyelvű, nemzetközi csatorna deepfake „híradásai” kormánypárti üzeneteket közvetítettek. A jelentés szerint az ilyen folyamatok alááshatják a demokratikus folyamatokba vetett közbizalmat.⁵

- Ezen túlmenően legalább 21 kormányzat – például India – jogi szabályozással ösztönzi a digitális platformokat, hogy MI-t és gépi tanulást alkalmazzanak a nemkívánatos tartalmak eltávolítására. A legtöbb országban olyan tartalmak elérhetetlenné tételéhez használják az MI-t, amelyek a helyi jog szerint jogellenesek. Problémát okoz, hogy számos országban jogellenesnek minősülhetnek bizonyos politikai vagy vallási témák, így előfordulhat, hogy az MI-t az ilyen érzékeny, de társadalmilag fontos kérdések megvitatásának elnyomására használják majd. **A jelentés szerint a cenzúra még nagyobb mértékű és még inkább szofisztikált lesz az MI-eszközök elterjedése miatt.**⁶
- A riport fontosnak tartja, hogy **minél előbb alkossanak az államok jogszabályokat az MI szabályozására**, mivel a vállalatok önszabályozása vélhetően nem lesz elegendő. Lényeges, hogy mindez transzparens legyen, hatékony közfelügyeletet valósítson meg és helyezze előtérbe az alapjogok érvényesülését. A megfelelő normák megalkotása érdekében a jelentés szerint elengedhetetlen, hogy a civil társadalom tagjait is bevonják a jogalkotási folyamatba.⁷

2. A Magyarországról szóló jelentés bemutatása

2.1. A jelentés módszertana

- A módszertani leírás⁸ szerint **a jelentés célja, hogy a vizsgált 70 országban felmérje az internet szabadságának mértékét**. A projekt keretében idén is elkészültek pontozáson alapuló országjelentések, amelyek a globális jelentéshez hasonlóan a 2022 júniusa és 2023 májusa közötti időszakot vizsgálták.
- A módszertani dokumentum szerint a jelentés értékrendszere alapvetően a nemzetközi emberi jogi normákra, kiemelten *Az emberi jogok egyetemes nyilatkozatának* 19. cikkében meghatározott vélemény és kifejezés szabadságára épül. A projekt különösen az információ szabad áramlására, a szólásszabadság védelmére, az információhoz való hozzáférésre, a magánélet és adatok védelmére, valamint az online tevékenység miatti, esetleges jogi és jogon kívüli következményekre helyez hangsúlyt.
- **A Freedom on the Net módszertani leírása kifejti, hogy az egyének által élvezett jogok és szabadságok tényleges érvényesülését igyekszik értékelni**. Ennek megfelelően rögzítik, hogy a jelentésben az államok tevékenysége mellett a nem állami szereplők, köztük a jelentős techvállalatok tevékenységének értékelésére is törekednek.
- A riport idén is **három fő területet értékel**: hozzáférés akadályozása, tartalomkorlátozás és a felhasználók jogainak megsértése.
 - **A hozzáférés akadályozása** indikátor – amelyben legfeljebb 25 pont érhető el – elsősorban az internethez való hozzáférés lehetséges gazdasági, jogi és politikai korlátait elemzi.
 - **A tartalomkorlátozás** kategóriája az internetes tartalmakra vonatkozó jogi szabályozásra, a cenzúra egyéb, például technológiai lehetőségeire fókuszál. A területen legfeljebb 35 pont szerezhető.

⁵ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – The Repressive Power of Artificial Intelligence. Freedomhouse.org. 8-11. o. [\[LINK\]](#)

⁶ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – The Repressive Power of Artificial Intelligence. Freedomhouse.org. 14-15. o. [\[LINK\]](#)

⁷ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – The Repressive Power of Artificial Intelligence. Freedomhouse.org. 19-22. o. [\[LINK\]](#)

⁸ Freedom House: Freedom on the Net Research Methodology. [\[LINK\]](#)

- A **felhasználói jogok megsértése** elnevezésű területen maximum 40 pont érhető el. Az indikátor a szólásszabadsággal összefüggő jogi garanciákat és akadályokat, az adatbiztonságot és a megfigyelést, valamint az online tevékenység jogi és jogon kívüli következményeit vizsgálja.
- A **pontozást és a szöveges országjelentést legalább egy elemző vagy szervezet készíti el**, aki a jelentés tervezetét nyújtja be, amit két körben is felülvizsgálják: elsőként regionális szakértői találkozókra kerül sor, amelyeken a tervezeteket kritika alá vonhatják és módosíthatják a pontszámaikat. Ezt követően a Freedom House központi csapata tényellenőrzést és szerkesztést hajt végre, amely során ők is ellenőrzik az egyes országok számára adott pontokat. A szervezet központi csapata emellett az egyes országok kvalitatív értékelése alapján azonosítja az adott év globális tapasztalatait és kirajzolódó trendjeit.
- A **Freedom on the Net projekt elkészítése során az országjelentés írójának egy 21 főkérdésből** (amely közül öt a hozzáférés akadályozásához, nyolc-nyolc a tartalomkorlátozáshoz és a felhasználók jogainak megsértéséhez kapcsolódik) és közel 100 alkérdésből **álló kérdőívet kell kitöltenie**. Minden kérdéshez meghatározott maximális pontszám tartozik, az alkérdések a kitöltő orientálására szolgálnak és önállóan nem pontozandók. Az egyes területeken kapott pontszámok összeadódnak, amely alapján 0 és 100 pont között értékelik az internet szabadságát az egyes országokban. Ez alapján **három kategóriába osztják be az országokat: 0-39 pont közötti érték esetén nem szabad, 40-69 közötti pontszám esetén részben szabad, míg 70 és 100 közötti pontszám esetén szabad minősítést kap az adott állam.**

2.2. Magyarország által a korábbi jelentésekben elért eredmények

- **Hazánkat 2012 óta vizsgálják a Freedom on the Net jelentések keretei között.** A riportok pontozása 2018-tól kezdődően átalakult: míg ezt megelőzően a 100 pontos értékelés volt a legkedvezőtlenebb, addig 2018-tól a 100 pontos érték a legkedvezőbb pontszámot jelenti egy adott állam számára.⁹
- Kijelenthető, hogy **Magyarország értékelése 2012 óta romló tendenciát mutat**, azzal, hogy 2018-ban stagnált, 2019-ben pedig átmenetileg javult is. Ennek következtében **2022-ben hazánk átkerült a „részben szabad” besorolásba.**

2012	2013	2014	2015
19	23	24	24
szabad	szabad	szabad	szabad

Magyarország pontszámai a Freedom on the Net rangsorában 2012-2015 között. 0 pont a legjobb lehetséges eredmény. (Forrás: Freedom House)¹⁰

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
73	71	71	72	71	70	69	69
szabad	szabad	szabad	szabad	szabad	szabad	részben szabad	részben szabad

Magyarország pontszámai a Freedom on the Net rangsorában 2016-2023 között. 100 pont a legjobb lehetséges eredmény. (Forrás: Freedom House)¹¹

⁹ A 2016-os, 2017-es és 2018-es jelentések tehát eredetileg a régi módszertan szerint készültek (0-30 pont szabad, 31-60 pont részben szabad, 61-100 pont nem szabad minősítés), ugyanakkor utólag átszámolták és elérhetővé tették ezek eredményeit a 2018-ban bevezetett számítás szerint (70-100 pont szabad, 40-69 pont részben szabad, 0-39 pont nem szabad minősítés). Ennek köszönhetően 2016-2022 között azonos pontozás szerint ábrázolhatók az adatok, ahogyan jelen elemzésben is tettük. Freedom House: Freedom on the Net. Research Methodology. [\[LINK\]](#)

¹⁰ A Freedom House Freedom on the Net jelentései 2012-2015 között. [\[LINK\]](#)

¹¹ A Freedom House Freedom on the Net jelentései 2016-2022 között. [\[LINK\]](#)

2.3. Magyarország által a 2023. évi jelentésben elért eredmények

- **Magyarország ismételten** – akárcsak 2022-ben – **69 pontot ért el** a legfeljebb adható 100-ból, **így hazánk továbbra is a „részben szabad” kategóriába tartozik.**¹² Az egyes indikátorok az alábbiak szerint változtak:
 - A **hozzáférés akadályozás területén hazánk** a legfeljebb elérhető **25 pontból 21-t szerzett meg.** Mindez egy pontos veszteséget jelentett a tavalyi eredményhez képest, ugyanakkor – a korábbi évekhez hasonlóan – ezzel együtt is ez a terület kapta arányaiban a legkedvezőbb értékelést.
 - A **tartalomkorlátozás területén Magyarország összesen 24 pontot szerzett a maximális 35-ből,** amely így változatlan maradt az idei évre.
 - Magyarország idén is a **felhasználói jogok megsértése nevű indikátor területén** érte el az arányaiban legkedvezőtlenebb eredményt, annak ellenére, hogy egy pontot javítva **24 pontot szerzett a maximálisan elérhető 40-ből.**

3. A Magyarországról szóló jelentés értékelése

3.1. A jelentés módszertanának értékelése

- **Az NMHH üdvözlí, hogy a Freedom House önálló jelentésben foglalkozik az internet szabadságának kérdésével,** hiszen a 21. század meghatározó folyamata a nyilvánosság egyre jelentősebb mértékű áttevődése az online térbe.
 - A jelentés az internet szabadságával összefüggésben felmerülő kérdések átfogó bemutatására törekszik az internethozzáférés lehetőségétől, a tartalmak megjelenésének korlátain át a felhasználói jogok érvényesüléséig.
- A korábbi évek jelentéseihez képest **a Freedom on the Net 2023-as kiadására kevésbé jellemző, hogy az elemzés tárgyaához szorosabban nem kapcsolódó kérdéseket is bevonjon az értékelésbe.**
- Az idei, Magyarországgal foglalkozó **riport módszertanával kapcsolatosan ugyanakkor ismét megfogalmazhatók azon kritikáink, amelyeket a médiaszabadság-jelentéseket értékelő korábbi elemzésünkben is hangsúlyoztunk.**
 - A **Magyarországról szóló jelentés ezúttal is mindössze egyetlen személy,** a Társaság a Szabadságjogokért civil szervezet munkatársának értékelésén alapul, akit az elmúlt években többször is a dokumentum szerzőjeként jelölt meg a Freedom House.¹³ A szakértők kiválasztásának módszerével kapcsolatban részletes, illetve érdemi információt az idei évben sem közöltek.
 - Előfordul, hogy a **jelentés évekkel ezelőtti eseményeket elevenít fel,** annak ellenére, hogy a vizsgált időszak 2022 júniusa és 2023 májusa közé esik: az online média sokszínűsége kapcsán például a Magyar Nemzet 2018-as, ideiglenes bezárását idézi fel.
 - A **hivatkozott források bizonyos esetekben elavultak, az egyes társadalmi csoportok internethez való hozzáférése kapcsán a jelentés például egy 2007-ben kiadott dokumentumra hivatkozik.** Emellett a hivatkozások esetenként olyan cikkekre mutatnak, amelyek már nem érhetők el.¹⁴ Továbbá előfordul, hogy a jelentés már nem hatályos jogszabályokra hivatkozva igyekszik alátámasztani

¹² Freedom House: Freedom on the Net 2023. 2023 – Hungary. Freedomhouse.org [\[LINK\]](#)

¹³ Áprilistől három igazgató vezeti a TASZ-t. Társaság a Szabadságjogokért. 2023. április 6. [\[LINK\]](#)

¹⁴ Freedom House: Freedom on the Net 2023 jelentés 33., 59., 63., 105. sz. hivatkozások. [\[LINK\]](#)

állításait.¹⁵ Mindez összefügg azzal, hogy a dokumentum szövegét számos helyen nem aktualizálták, szó szerint megismételve a korábbi évek értékelését, ami megkérdőjelezhető gyakorlat egy olyan jelentés esetében, amely egy konkrét (éves) időszakot vizsgál.

- **A források között továbbra is nagyobb mértékben található meg a magyar médiahelyzettel szemben egyoldalúan kritikus oldalak és szervezetek**, mint például a 444.hu, szabadeuropa.hu vagy media1.hu, a Mérték Média Monitor, illetve a szerző által vezetett Társaság a Szabadságjogokért. A jelentés készítői nem törekedtek arra, hogy ezen említett felületeken megjelenőtől eltérő nézőpontokat, megközelítéseket is bevonjanak az értékelésükbe.
- **A korábbi évekhez hasonlóan** – az online médiapiac sokszínűsége kapcsán – **a riport megtévesztő módon interpretál egy eleve megkérdőjelezhető módszerrel készült kutatást**. Ahogy azt a 2023. júliusában kiadott, *Médiaszabadság-jelentések értékelése* című elemzésünkben bemutattuk, a Freedom on the Net jelentései visszatérő módon utalnak a Mérték Médiaelemző Műhely 2019-es elemzésére. A szervezet idei értékeléséhez is felhasználta az említett forrást, amelyre hivatkozva azt állította, hogy a magyar online médiapiac 41,3 százaléka áll kormánybarát irányítás alatt. Eközben az elemzés mindössze a négy vezető oldal éves árbevételét és azon belül az origo.hu híroldal árbevételének arányát vette figyelembe.¹⁶ A jelentés nem ad tájékoztatást a módszertani korlátokról, a kutatás eredményét megtévesztő módon a teljes magyar online médiapiacra vetíti ki.
- **A riport továbbra is számos szubjektív megállapítást tartalmaz**. Miként a *Médiaszabadság-jelentések értékelése* című elemzésünkben is megállapítottuk, a Freedom on the Net jelentéseiben bár törekednek arra, hogy a **tényszerűen nem kellően alátámasztott megállapításokat ne saját értékelésként, hanem az idézettek véleményeként jelenítsék meg, ezek kiválasztására általában egyoldalúan kerül sor**. Az idei értékelésben jó példa erre, amikor a rágalmazás és becsületsértés tényállásainak – a közügyek sajtóban vagy médiában történő szabad megvitatását szolgáló – dekriminalizálása kapcsán a jelentés megjegyzi: *„a szakértők üdvözölték a törvényt, bár rámutattak, hogy a módosítás mögött az a politikai szándék állhat, hogy megvédjék a kormánypárti médiakommentárokat az ellenzéki személyiségek ellen indított összehangolt lejárató kampányaik miatt velük szemben indított büntetőeljárásoktól.”*¹⁷
- Fontos megjegyezni, hogy **az online nyilvánosság szabadságfokát napjainkra legalább akkora**, ha nem nagyobb **mértékben határozza meg nem állami szereplők** – például a globális nagyvállalatok által tulajdonolt platformok – **működése, mint az országjelentésekben vizsgált kormányzati, illetve szabályozói tevékenység**. Módszertani bevezetőjében a Freedom on the Net is utal erre a szempontra, **az elkészült országjelentésben ugyanakkor ezt kevésbé látjuk tükröződni**, hiszen **a kérdések és az azokhoz kapcsolódó szöveges értékelések döntően az állam és a szabályozás szerepére helyezik a hangsúlyt**.

¹⁵ Freedom on the Net 2023-as jelentésének 13-as lábjegyzete, amely a 2022. október 31-én hatályát veszített 2011. évi CXIII. törvényre hivatkozik. [\[LINK\]](#)

¹⁶ Urbán Ágnes (2019): Mérték Media Monitor. Soft censorship 2018. Mérték Füzetek. 18. sz. 51-57. o. [\[LINK\]](#)

¹⁷ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. C2 kérdés. [\[LINK\]](#)

3.2. A jelentés hazai hírközlési és médiaviszonyokkal kapcsolatos elismerő megállapításai

- Kritikai észrevételei mellett – amelyek tárgyi tévedéseivel a 3.4. alfejezetben foglalkozunk – **a jelentés helyenként pozitív megállapításokat tesz az internetszabadság magyarországi állapotával kapcsolatban.**
- A jelentés több tényyszerű állítást is tesz az internethez való hozzáférés hazai lehetőségeiről. A dokumentum már a bevezetőjében is ír arról, hogy „Magyarországon összességében magas szintű az internethez való hozzáférés mértéke és az viszonylag megfizethető”¹⁸. Ezt támasztják alá az Európai Bizottságnak a Freedom on the Net által is hivatkozott – *A digitális gazdaság és társadalom* című – jelentéséből származó adatok is, amelyek alapján **hazánkban a háztartások 97 százaléka rendelkezik internet-hozzáféréssel**, ami növekvő tendenciát mutat a 2021-es adatokkal összevetve.
 - A jelentés felhívja a figyelmet arra is, hogy Budapesten és egyéb nagyvárosokban széles körben érhető el nyilvános, vezeték nélküli internetes (wi-fi) csatlakozási pontok.¹⁹ **A riport emellett az erre vonatkozó kérdésnél megismétli, hogy Magyarországon az internet-hozzáférés költségei nem megfizethetetlenek.**²⁰
- **A jelentés** ugyan kritikai éllel tesz említést a Vodafone távközlési cég felvásárlásáról a piaci koncentráció kérdésével összefüggésben, azonban **megállapítja, hogy Magyarországon a távközlési szektorban nincsenek jelentős jogi, szabályozási vagy gazdasági akadályai potenciális versenytársak piacra lépésének.**²¹
- A dokumentum **felhívja a figyelmet az NMHH által az Európai Unió netsemlegességi szabályainak érvényre juttatása érdekében kifejtett tevékenységére**, utalva azokra az esetekre, amikor a Hatóság meghatározott szolgáltatásoknak kedvező, diszkriminatív gyakorlat miatt marasztalt el internetszolgáltatókat.²²
- A jelentés **elismeri, hogy az NMHH eleget tett feladatainak az Európai Unió Tanácsának azon döntésével összefüggésben, amely felfüggesztette egyes orosz állami kötődésű szervezetek által közvetített tartalmak terjesztését és továbbítását.**²³

3.3. A jelentés kiegészíthető tényyszerű megállapításai

- A dokumentumban **több olyan megállapítással is találkozhatunk, amelyek önmagukban tényyszerűek, a kérdés megítéléséhez ugyanakkor érdemes további tényekre és szempontokra felhívni a figyelmet.**
- A Freedom on the Net – az Európai Bizottság fent említett jelentése alapján – tényszerűen azonosítja, hogy az 5G lefedettség mértéke 2021-ben 18 százalék volt hazánkban, amely elmaradt az európai uniós átlagól.²⁴ Ezen a területen ugyanakkor **Magyarország nagymértékű javulást ért el 2022 során, mivel az Európai Bizottság legfrissebb, azonos tárgyú jelentése szerint hazánkban az 5G lefedettsége 58**

¹⁸ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. Overview. [\[LINK\]](#)

¹⁹ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. A1 kérdés. [\[LINK\]](#)

²⁰ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. A2 kérdés. [\[LINK\]](#)

²¹ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. A4 kérdés. [\[LINK\]](#)

²² Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. B6 kérdés. [\[LINK\]](#)

²³ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. B1 kérdés. [\[LINK\]](#)

²⁴ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. A1 kérdés. [\[LINK\]](#)

százalékra nőtt. Bár ez az érték továbbra is elmarad az Európai Unióra jellemző átlagos lefedettségtől, a 40 százalékos növekedést az Európai Bizottság dokumentuma is „*jelentős előrelépésként*” értékeli.²⁵

- A jelentés egy elavultnak tekinthető, tizenhat évvel ezelőtt publikált kiadványra hivatkozva **megállapítja, hogy az internethez való hozzáférés mértéke földrajzi és társadalmi feltételek alapján változik,** különösen kiemelve a vidéki területeket, alacsonyabb jövedelemmel rendelkezőket, illetve a romákat, tekintettel arra, hogy e társadalmi és etnikai csoportokhoz tartozóknak jellemzően alacsonyabb az internethez való hozzáférése.²⁶ Ezzel kapcsolatban érdemes megjegyeznünk, hogy a jelentés által is említett **Nemzeti Digitalizációs Stratégia egyik intézkedésének célja éppen „a sérülékeny társadalmi csoportok társadalmi felzárkózásának és integrációjának segítése a digitalizáció eszközeivel”.** A stratégia ezzel összefüggésben külön említi a mélyszegénységben élőket, a romákat és a vidéken magányosan élő időseket is.²⁷
- A jelentés szerint a **Médiatanács több alkalommal is a 2021-es gyermekvédelmi célú törvénymódosítást felhasználva kérte „LMBT-tartalmak” kiskorúak számára történő bemutatásának korlátozását joghatóságán kívül eső platformok (így a Netflix) esetében.**²⁸ Ezzel kapcsolatban megjegyzendő, hogy az NMHH a riport által említett esetekben az Európai Unió audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelve által biztosított, jogszerű lehetőséggel élt, **amikor a kifogásolt lekérhető audiovizuális médiaszolgáltatással kapcsolatban megkereste a joghatósággal rendelkező társhatóságokat.**²⁹ Megjegyezzük, hogy a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: Mttv.) kizárólag azon műsorszámok esetében teszi lehetővé a fellépést a Médiatanács számára, amelyeknek „*meghatározó eleme a születési nemnek megfelelő önazonosságtól való eltérésnek, a nem megváltoztatásának, valamint a homoszexualitásnak a népszerűsítése, megjelenítése*”. Emellett azt is fontos megemlíteni, hogy az Mttv. 182. §-ának (b) és (ba) pontjai alapján a Médiatanács feladata, hogy hatósági felügyeletet gyakoroljon „*a gyermekek és kiskorúak védelmére vonatkozó előírások*” tekintetében. Ennek megfelelően, amikor a **Médiatanács** a jogalkotó által ezzel összefüggésben elfogadott rendelkezések kikényszerítése érdekében lépett fel, akkor **jogszabályban előírt kötelezettségét teljesítve járt el.**
- A Freedom on the Net **helyesen hívja fel a figyelmet a közéleti szereplők csökkentett személyiségvédelmére** és az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatos 1994. évi döntésére³⁰, amelyben a testület megállapította, hogy „*a szabad véleménynyilvánításhoz való jog által védett, alkotmányosan nem büntethető véleménynyilvánítás köre azonban a közhatalmat gyakorló személyekkel, valamint a közszereplő politikusokkal kapcsolatos véleménynyilvánítást tekintve tágabb, mint más személyeknél.*”³¹ A hatályos **Polgári Törvénykönyv** kapcsán ugyanakkor a jelentés **pusztán arról tesz említést, hogy a jogszabály értelmében a közügyek szabad vitatását biztosító +, és nem hangsúlyozza a közéleti szereplők csökkentett személyiségvédelmére vonatkozó generálklauzula kodifikálásának**

²⁵ Európai Bizottság: Digital Decade Country Report 2023 – Hungary. 5-6. o. [\[LINK\]](#)

²⁶ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. A2 kérdés. [\[LINK\]](#)

²⁷ Nemzeti Digitalizációs Stratégia 2022-2030. 114. o. [\[LINK\]](#)

²⁸ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. B3 kérdés. [\[LINK\]](#)

²⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2010/13/EU irányelve. [\[LINK\]](#)

³⁰ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. C2 kérdés. [\[LINK\]](#).

³¹ Az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozata. [\[LINK\]](#)

önmagában vett jelentőségét, miközben hasonló, a szólásszabadságot támogató normaalkotással alig néhány európai államban találkozhatunk.³²

- A Freedom House idei riportja – az anonim kommunikáció lehetőségeit vizsgáló kérdésnél – beszámol arról, hogy a felhasználóknak SIM-kártya vásárlásakor meg kell adniuk személyes adataikat ahhoz, hogy szerződést kössenek a mobilszolgáltatóval.³³ Érdeemes azonban figyelembe vennünk, hogy a közbiztonság védelme érdekében **több EU-tagállamban, így Németországban, Olaszországban és Franciaországban sem lehetséges SIM-kártyát vásárolni ilyen adatok megadása nélkül.**³⁴

3.4. Tárgyi tévedések és szubjektív megállapítások

- **A jelentés** – a *Médiaszabadság-jelentések értékelése* című korábbi anyagunkban vizsgált dokumentumokhoz hasonlóan – **több helyen tartalmaz tárgyi tévedéseket és szubjektív megállapításokat.** Ezeket az alábbi táblázat első oszlopában foglaltuk össze, értékelésüket pedig a második oszlop tartalmazza.

A jelentés állítása	Értékelés
1. szempont: a hozzáférés akadályozása	
A riport – az International Press Institute jelentésére hivatkozva – ismételten megkérdőjelezi az NMHH transzparens működését és függetlenségét. ³⁵	Ahogy arról már az idén júliusban megjelent, <i>Médiaszabadság-jelentések értékelése</i> című elemzésünkben is írtunk, az Mttv. egyértelműen rögzíti, hogy az NMHH önálló szabályozó szerv, amely kizárólag a törvényeknek van alárendelve. A Médiatanács tagjai szintén csak a törvénynek vannak alárendelve, tevékenységük körében nem utasíthatók. ³⁶ A kétharmados többség valóban szélesebb körű jogalkotási lehetőséget biztosít a kormányzat számára, azonban abból még nem következik, hogy bármely nem kormányzati igazgatási szerv a kormány politikai befolyása alatt állna. ³⁷ Bár a jelentés kritizálja az NMHH transzparenciáját, – amelyet elmulaszt pontosabban definiálni – az Mttv. pontosan meghatározza a szervezet működési kereteit, feladatait és hatásköreit. ³⁸ Megjegyzendő továbbá, hogy az NMHH honlapján a szerv több mint 22 ezer hatósági döntése olvasható nyilvánosan. ³⁹
2. szempont: tartalomkorlátozás	
A jelentés megemlíti, hogy a Nemzeti Adó- és Vámhivatal (a továbbiakban: NAV) kérésére a szolgáltatók igyekeznek letiltani az engedély nélkül működő fogadási oldalakat, azok viszont	A jelentés naprakészségével kapcsolatos hiányosságokra mutat rá az a tény, hogy a szerző szerint a NAV kéri fel az internetszolgáltatókat arra, hogy blokkolják az engedély nélküli, online fogadási

³² Koltay András: A Közéleti szereplők hírnév- és becsületvédelme Európában. Áttekintő vázlat. In: Quaerendo et Creando: Ünnepi kötet Tattay Levente 70. születésnapja alkalmából. Universitatis Catholicae de Petro Pázmány Nominatae Facultas Iuris et Scientiarum Politicarum – Xenia. Szent István Társulat, Budapest, 329, 331. o. [\[LINK\]](#)

³³ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. C4 kérdés. [\[LINK\]](#)

³⁴ Privacy International: Timeline of SIM Card Registration Laws. 2019. június 11. [\[LINK\]](#)

³⁵ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. A5 kérdés. [\[LINK\]](#)

³⁶ Mttv. 109. § (1) bekezdése és 123. § (2) bekezdése.

³⁷ NMHH: A Médiaszabadság jelentések értékelése. Nmhh.hu. 2023. július 27. 51. o. [\[LINK\]](#)

³⁸ Mttv. 132. § és 182. §

³⁹ NMHH: Jogalkotás és jogalkalmazás. [\[LINK\]](#)

<p>az URL megváltoztatásával e korlátozást gyakran kijátsszák.⁴⁰</p>	<p>oldalakat. Valójában már 2021 októbere óta a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága látja el a szerencsejátékok felügyeletét, így ez a hatóság léphet fel az engedély nélkül működő online fogadási oldalakkal szemben.⁴¹</p>
<p>A jelentés szerint az internetre vonatkozó korlátozások arányosak, de a jogszabályok homályos megfogalmazása miatt fennáll a tartalom jogellenes törlésének lehetősége. Ezzel kapcsolatban felrója, hogy a közerkölcs jogrendszer által meg nem határozott fogalmára hivatkozva is korlátozhatók a médiatartalmak Magyarországon.⁴²</p>	<p>Ezzel szemben – ahogy arra a <i>Médiaszabadság-jelentések értékelése</i> című elemzésünkben is utaltunk – Magyarországon nincs lehetőség a sajtószabadság korlátozására a közerkölcs védelmének általános elvére hivatkozva, miután a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban Smtv.) hivatkozott rendelkezése (4. § (3) bekezdés) „deklaratív, konkrét jogi kötelezettséget nem keletkeztető szabály, tehát a Médiatanácsnak nincsen hatásköre a közerkölcsöt sértő tartalmak felügyeletére”. A közerkölcsből levezethető a kiskorúak védelme, ezt ugyanakkor már konkrét rendelkezések (Mttv. 9. §., Smtv. 19. §.) tartalmazzák. Az Alkotmánybíróság 165/2011. (XII. 20.) AB határozata is megállapította, hogy „az Smtv. 4 §-ában foglalt alapelvek a szabályozásból következően nem lehetnek hatósági felügyelet alapjai”.⁴³ Azaz, a közerkölcs sérelmére még egyetlen esetben sem hivatkozott a Médiatanács, és ezt meg sem tehette volna.</p> <p>Megjegyezzük, hogy a közerkölcs fogalmát nem határozzák meg a jogrendszerek vagy nemzetközi jogi források, ugyanakkor az Emberi Jogok Európai Egyezménye – amelynek Magyarország is részese – kifejezetten lehetővé teszi (10. cikk, 2. bekezdés) a véleménynyilvánítás szabadságának korlátozását az erkölcsök védelme céljából.⁴⁴</p>
<p>A dokumentum beszámol arról, hogy a Médiatanács bizonyos esetekben 25 millió forintra is büntetheti a hírportálokat, míg ismételt jogsértés esetén az NMHH törölheti őket a nyilvántartásából, amelynek következtében jogellenes lesz publikálniuk. A riport arról is ír, hogy az EU audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelve következtében az NMHH ellenőrizheti a YouTube-hoz és a Facebook-hoz hasonló videómegosztó platformokat, amelyekre akár 100 millió forint bírságot is kiszabhat.⁴⁵</p>	<p>Az Mttv. valóban lehetővé teszi, hogy a Médiatanács és az NMHH 25 millió forintos bírságot szabjon ki az internetes sajtótermékekkel szemben⁴⁶, azonban, az online sajtótermékekkel szemben kiszabott legnagyobb bírság eddig mindössze 250 ezer forint volt, amely csupán töredéke a jelentésben említett összegnek.</p> <p>Az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény (a továbbiakban: E-kertv.) 1. § (1a) bekezdése értelmében „<i>e törvény rendelkezéseit kell</i></p>

⁴⁰ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. B1 kérdés. [\[LINK\]](#)

⁴¹ Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága: Szigorúbb fellépés a tiltott online szerencsejátékok ellen. [\[LINK\]](#)

⁴² Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. B3 kérdés. [\[LINK\]](#)

⁴³ Koltay András (2019): A közerkölcs védelme. In: Koltay András: Magyar és európai médiajog. Wolters Kluwer Hungary, Budapest, 314. o., Az Alkotmánybíróság 165/2011. (XII. 20.) AB határozata. [\[LINK\]](#)

⁴⁴ Koltay András (2019): A közerkölcs védelme. In: Koltay András: Magyar és európai médiajog. Wolters Kluwer Hungary, Budapest, 309. o., Az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény 10. cikk. 2. pontja. Lásd az Egyezmény kihirdetéséről szóló 1993. évi XXXI. törvényben. [\[LINK\]](#)

⁴⁵ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. B3 kérdés. [\[LINK\]](#)

⁴⁶ Mttv. 187. § (4) bekezdés f) pontja.

	<p><i>alkalmazni a Magyarország területén letelepedett videómegosztóplatform- szolgáltatóra.</i>” Az E-kertv. 15/C. § (1) bekezdése szerint az NMHH közhiteles nyilvántartást vezet a videómegosztóplatform-szolgáltatásokról. Amennyiben áttekintjük az adatbázist láthatjuk, hogy az sem a YouTube, sem a Facebook videómegosztó platformot nem tartalmazza. Fontos pontosítani tehát, hogy miután az említett vállalatok nem minősülnek Magyarországon letelepedettnek, az NMHH nem léphet fel velük szemben.⁴⁷</p>
<p>A jelentés utal a Közép-európai Sajtó és Média Alapítvány (a továbbiakban: KESMA) létrejöttére, amellyel összefüggésben politikailag motivált döntéshozatallal vádolja meg a Médiatanácsot, azt állítva, hogy a szervezet független médiumok összeolvadását akadályozta meg, miközben a KESMA létrejöttéhez hozzájárult.⁴⁸</p>	<p>Ezzel szemben – amint azt a KESMA kapcsán a <i>Médiaszabadság-jelentések értékelése</i> című elemzésünkben is megjegyeztük – a Médiatanácsnak nem volt lehetősége a tranzakció vizsgálatára.</p> <p>Az esetet a Gazdasági Versenyhivatal sem vizsgálhatta, miután a Kormány 229/2018. (XII. 5.) számú rendeletében közérdekből nemzetstratégiai jelentőségűnek minősítette az összefonódást.⁴⁹ Mivel a Médiatanácsnak a médiapiacot érintő összefonódások vizsgálatára a Gazdasági Versenyhivatal által végzett összefonódás-vizsgálatok során folytatandó szakhatósági eljárásban van lehetősége, megállapítható, hogy a Médiatanácsnak sem állt módjában mérlegelni a beavatkozást.⁵⁰</p> <p>Megjegyezzük továbbá, hogy a Médiatanács piaci koncentrációval kapcsolatos gyakorlatát, egy olyan dokumentumra hivatkozva kritizálják, amely nem tartalmaz semmilyen példát vagy alátámasztást.⁵¹</p>
<p>A Freedom House dokumentuma szerint az online médiumok kormányközeli üzletemberek általi felvásárlásának köszönhetően az internetes térben megtalálható információk erősen manipuláltak a kormánypárt javára. A szervezet a Mérték Média Monitor 2019-es tanulmányára hivatkozva megállapítja, hogy az online médiapiac 41,3 százaléka áll kormánybarát ellenőrzés alatt.⁵²</p>	<p>Amennyiben megvizsgáljuk a hivatkozott tanulmányt⁵³, jól láthatjuk, hogy annak szerzői mindössze négy online híroldalt vizsgáltak (24.hu, origo.hu, index.hu, 444.hu), amelyet a Freedom House megtevesztő módon a teljes online médiapiacként aposztrofál. Ahogy arra már a <i>Médiaszabadság-jelentések értékelése</i> című elemzésünkben is utaltunk, a tanulmányban megjelenő 41,3 százalékos részesedés valójában az origo.hu 2018. évi árbevételének arányát jelöli a vizsgált négy oldal összesített árbevételén belül.⁵⁴ A Freedom on the Net megtevesztő módon a teljes</p>

⁴⁷ NMHH: Videómegosztóplatform-szolgáltatások. [\[LINK\]](#)

⁴⁸ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. B6 kérdés. [\[LINK\]](#)

⁴⁹ GVH: Továbbra sem vizsgálhatja a KESMA fűziót a GVH. 2020. január 29. [\[LINK\]](#)

⁵⁰ Mttv. 171. §; NMHH: Médiaszabadság-jelentések értékelése. 2023. július 27. 60-61. o. [\[LINK\]](#)

⁵¹ IPI: Conclusions to the joint international press freedom mission to Hungary. 2019. december 3. [\[LINK\]](#)

⁵² Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. B5 kérdés. [\[LINK\]](#)

⁵³ Ágnes Urbán et al.: „Centralised Media System – Soft Censorship in Hungary 2018,” Mérték Média Monitor, 2019 december. 55-57. o. [\[LINK\]](#)

⁵⁴ NMHH: Médiaszabadság-jelentések értékelése. 2023. július 27. 56-57. o. [\[LINK\]](#)

	magyar online médiapiacra nézve von le következtetést az említett adatból.
A jelentés szerint „A Médiatanács az NMHH döntéshozó szerve a médiumokkal kapcsolatos ügyekben. Feladatai közé tartozik a televíziós és rádiós frekvenciák kiosztása, valamint a médiaszabályok megsértőinek szankcionálása. ” ⁵⁵	Ahogy azt már a <i>Médiaszabadság-jelentések értékelése</i> című elemzésünkben is rögzítettük, a Freedom House állításával szemben az Mttv. releváns rendelkezései szerint csak a korlátos erőforrást igénybe vevő lineáris rádiós médiaszolgáltatás esetében engedélyezi a Médiatanács pályázat útján a szolgáltatást, egyéb esetekben pusztán bejelentés szükséges. ⁵⁶ A frekvenciagazdálkodáshoz kapcsolódó engedélyezési eljárásoknak is a rádiós médiaszolgáltatásra vonatkozóan van relevanciája, így a jelentés televíziós frekvenciára vonatkozó állítása nem helytálló. ⁵⁷
3. szempont: a felhasználói jogok megsértése	
A jelentés rögzíti, hogy az Alaptörvény védi a sajtószabadságot, de nincs olyan elkülönült jogszabály, amely kifejezetten az online tér tekintetében tenné ugyanezt. ⁵⁸	A felvetés értelmelzhetetlen. Magától értetődő, hogy a sajtószabadság az online médiára is kiterjed, ahogyan a véleményszabadság joga is védi az interneten tett megszólalásokat. Számos bírósági döntés tanúsítja ezt. Már a 30/1992. (V. 26.) AB határozat is kimondta, hogy a sajtószabadság valamennyi médium szabadságát felöleli. ⁵⁹
A jelentés szerint számos jogszabály alkalmas arra, hogy – visszaélésszerű alkalmazása esetén – a jogszerű online párbeszédet szankcionálják vele. A riport itt említi a nemzeti jelkép megsértése, az önkényuralmi jelkép használata, a nemzetiszocialista vagy kommunista rendszerek bűneinek nyilvános tagadása és a közösség elleni uszítás bűncselekményeket. ⁶⁰	A nemzeti jelkép megsértésének tényállása kapcsán az Alkotmánybíróság a 13/2000. (V. 12.) határozatában a nemzeti jelképek fokozott és különleges védelme mellett foglalt állást, megállapítva e tényállások alkotmányosságát, továbbá utalva arra, hogy „ <i>a nemzeti jelképeknek a szuverenitás gondolatát őrző és fenntartó ereje volt az önálló állami lét elvesztése vagy korlátozása idején is.</i> ” ⁶¹ Az Alkotmánybíróság továbbá a nemzetiszocialista vagy kommunista rendszerek bűneinek nyilvános tagadásának tényállása kapcsán is megállapította annak alkotmányosságát, kifejtve „ <i>hogy a nemzetiszocializmus és a kommunizmus bűneinek tagadása a véleménynyilvánítás szabadságával való olyan visszaélésnek tekintendő, ami nem csupán az áldozatok közösségének, de a velük közösséget vállaló, demokratikus értékek mellett elkötelezett állampolgárok méltóságát is súlyosan sérti.</i> ” ⁶² Az önkényuralmi jelképek használata elnevezésű tényállás nem általában véve tiltja az önkényuralmi jelképek használatát, hanem csak e jelképek köznyugalom megzavarására alkalmas

⁵⁵ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. B6 kérdés. [\[LINK\]](#)

⁵⁶ Mttv. 41. §

⁵⁷ NMHH: Médiaszabadság-jelentések értékelése. 2023. július 27. 68. o. [\[LINK\]](#)

⁵⁸ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. C1 kérdés. [\[LINK\]](#)

⁵⁹ 30/1992. (V. 26.) AB. határozat. 2.1 pont. [\[LINK\]](#)

⁶⁰ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. C2 kérdés. [\[LINK\]](#)

⁶¹ 13/2000. (V. 12.) AB határozat. IV. pont. [\[LINK\]](#)

⁶² 16/2013 (VI. 20) AB határozat. [50] bekezdés [\[LINK\]](#)

	<p>felhasználási módjaival szemben lép fel, szűkítve annak alkalmazhatóságát, megoldva a korábban felmerülő alkotmányos problémákat.⁶³</p> <p>A közösség elleni uszítás kriminalizálásával a jogalkotó egy európai uniós elvárásnak tett eleget. Az Európai Unió Tanácsának 2008/913/IB kerethatározata elvárja a tagállamoktól, hogy a gyűlöletre uszítás tényállását kriminalizálják.⁶⁴</p> <p>Megjegyzendő, hogy a fenti Btk.-tényállások csak igen ritka esetben valósulnak meg Magyarországon, ugyanakkor mindegyikük összhangban van mind az EU-s szabályokkal, mind az Emberi Jogok Európai Bíróságának joggyakorlatával.</p>
<p>A jelentés megállapítja, hogy a szabályozás következtében a hírközlési szolgáltatók kötelesek adatokat átadni a hatóságok részére, de ez az eljárás nem kellően transzparens.⁶⁵</p>	<p>Bár a jelentés nem hivatkozik rá pontosan, hogy az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (Eht.) mely rendelkezéseire gondol, azonban az elektronikus hírközlési szolgáltatók általi adatszolgáltatással összefüggő jogszabályi rendelkezések egyértelműen és átláthatóan bemutatják, milyen esetben és milyen feladatok ellátásával kapcsolatban kötelezheti adatszolgáltatásra a Hatóság a szolgáltatót. Az ilyen kötelezettséget kiszabó határozat ellen a szolgáltató keresetlevelet nyújthat be, amelynek halasztó hatálya van.⁶⁶</p>
Szubjektív megállapítások	
<p>A riport beszámol Karas Monika lemondásáról, megemlítve, hogy „<i>A kritikusok úgy látták, hogy pozíciója megváltoztatásának köszönhetően a Fidesz még a 2022-es országgyűlési választások előtt ki tudta választani az utódját.</i>”⁶⁷</p>	<p>Az NMHH korábbi elnökének lemondásával kapcsolatban a Freedom House idei jelentése is politikai természetű spekulációkat mutat be, szóról-szóra megismételve a 2022-es értékelés idevonatkozó részét.⁶⁸</p>
<p>A Freedom House riportja szerint „A Kormány és szövetségesei néha bírósági döntésekkel próbálnak nyomást gyakorolni a kiadókra és a tartalomszolgáltatókra, hogy tartalmakat töröljenek.” Erre többek között példaként említi a Magyar Narancs és Forbes című lapok eseteit 2020-ból, amikor a bíróságok a Hell Energy vállalathoz kapcsolódó cikkeik eltávolítását azon az alapon rendelték el, hogy azok a GDPR-ba ütköznek. Ezenkívül bemutatják két ismert személy ügyét: az egyik esetben internetes oldalak tárhelyszolgáltatóit szólította fel az érintett a jogsértőnek vélt tartalom eltávolítására, a másik esetben a Kúria hozott döntést arról, hogy a kifogásolt tartalom személyiségi jogokat sért. Végül megemlíti a jelentés, hogy 2022-</p>	<p>A jelentés szövege a „Kormány és annak szövetségesei” által bíróságokon keresztül kifejtett nyomásgyakorlásra utal, ugyanakkor a hivatkozott példák közül két esetben közvetítő (tárhely-) szolgáltatónál kezdeményezték a jogsértőnek vélt tartalom eltávolítását, a többi esetben pedig ugyan bírósági döntések születtek, a jelentés azonban megalapozatlanul kelti annak látszatát, hogy a bíróságok nem a törvényeknek megfelelően jártak el. A bíróságok Magyarországon a kormányzattól független külön hatalmi ágat képviselnek, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) értelmében pedig a bírúk és az ülnökök függetlenek, a jogszabályok alapján</p>

⁶³ Koltay András: A gyűlöletbeszéd tilalma és a társadalmi közösségek védelme a gyűlölködéssel szemben. In: Koltay András: Magyar és európai médiajog. Wolters Kluwer Hungary. Budapest, 268-269. o.

⁶⁴ A Tanács 2008/913/IB kerethatározatának 1. cikkének (1) bekezdése. [\[LINK\]](#)

⁶⁵ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. C6 kérdés. [\[LINK\]](#)

⁶⁶ Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (Eht.) 47. §

⁶⁷ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. A5 kérdés. [\[LINK\]](#)

⁶⁸ NMHH: Médiaszabadság-jelentések értékelése. 2023. július 27. 74. o. [\[LINK\]](#)

ben a Facebook 17 tartalmat a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal kérésére távolított el. ⁶⁹	meggyőződésüknek megfelelően döntenek, az ítélkezési tevékenységükkel összefüggésben nem befolyásolhatók és nem utasíthatók. ⁷⁰ Mindezek fényében a Freedom on the Net megállapítását szubjektív állásfoglalásnak tekinthetjük.
A jelentés az Európa Tanács emberi jogi biztosát idézi, aki szerint többek között „ a politikai befolyás alatt álló médiahatóság ” erodálta a médiapluralizmust és véleményszabadságot Magyarországon. ⁷¹	Az NMHH függetlenségének megkérdőjelezésével a tárgyi tévedésekkel foglalkozó részben már foglalkoztunk. Említést érdemel ugyanakkor a szubjektív állásfoglalások körében, hogy a Freedom on the Net kritikátlanul idézi az Európa Tanács emberi jogi biztosának érvekkel alá nem támasztott véleményét, miszerint a médiapluralizmus és véleményszabadság Magyarországon leépült és ezért többek között a médiahatóság tehető felelőssé.

4. Következtetések

- **Az NMHH üdvözlí, hogy a Freedom House az online tér nyilvánosságban betöltött megkülönböztetett jelentőségére tekintettel önálló jelentésben foglalkozik az internet szabadságával és annak különböző aspektusaival. A területen érintett nemzeti szabályozó hatóságként különösen fontosnak tartjuk, hogy az egyes országok ezzel kapcsolatos értékelése a tényeket tiszteletben tartó, kiegyensúlyozott szakmai vizsgálaton alapuljon, ezért is döntöttünk úgy, hogy megosztjuk észrevételeinket a Freedom on the Net 2023-ban kiadott jelentésével kapcsolatban.**
- **A Freedom on the Net helyenként pozitív megállapításokat tesz Magyarországról. Ilyen észrevételekkel találkozhatunk többek között az internethez való hozzáféréssel összefüggésben, a hálózatsemlegesség érvényesítésével vagy a távközlési piacra való belépés lehetőségével kapcsolatban. Bizonyos esetekben pedig a jelentés olyan, önmagában véve tényszerűnek mondható állításokat fogalmaz meg, amelyek vonatkozásában ugyanakkor szükségesnek láttuk a kérdés teljes körű megítéléséhez szükséges kontextus megvilágítását és az értékelést segítő kiegészítő észrevételek megfogalmazását. Példaként hozható fel a közéleti szereplők csökkentett személyiségvédelme, az 5G lefedettség mértéke vagy a SIM-kártya vásárláshoz szükséges adatszolgáltatás.**
- **A jelentés módszertanával kapcsolatban megállapítható, hogy a 2023 júliusában közzétett Médiaszabadság-jelentések értékelése című elemzésünkben bemutatott hiányosságok a Freedom on the Net idei jelentése esetében is fennállnak. Magyarország pontozása a korábbi évekhez hasonlóan a szöveges jelentés egyetlen szerzőjének értékelésén alapul. A dokumentum továbbra is nagyrészt egyoldalúan kritikus szervezetek és médiumok elemzéseit és cikkeit használja fel forrásként, nem törekszik ezektől eltérő álláspontok, meglátások bemutatására, a felhasznált források pedig helyenként elavultak vagy közvetlenül nem elérhetők. A riport jellemző hiányossága, hogy egyoldalú, szubjektív értékeléseket kritikátlanul, az ellentétes vélemények ismertetését ugyancsak mellőzve jelenít meg. Emellett sorozatban negyedik alkalommal hivatkozik az éves jelentés az online médiapiac sokszínűsége kapcsán egy mindössze négy online médium árbevételét figyelembe vevő kimutatásra, amelynek eredményét megtévesztő módon a teljes magyar piacra vonatkoztatva interpretálja.**

⁶⁹ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. B2 kérdés. [\[LINK\]](#)

⁷⁰ A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 3. §

⁷¹ Freedom House: Freedom on the Net 2023 – Hungary. B7 kérdés. [\[LINK\]](#)

Továbbra is kritikaként fogalmazható meg, hogy a dokumentum **szövegét számos helyen nem aktualizálták, szó szerint megismételve a korábbi évek értékelését**, ami megkérdőjelezhető gyakorlat egy konkrét, éves időszakokat vizsgáló jelentéssorozat esetében. Végezetül megállapítható az is, hogy a Freedom on the Net a módszertanában megfogalmazott elvárásnak, miszerint a vizsgálatnak a nem állami szereplők tevékenységét is hangsúlyozottan kell figyelembe vennie, csak korlátozottan tesz eleget.

- A jelentés **ezúttal is több helyen tartalmazott tárgyi tévedéseket. Egyes esetekben** – például az NMHH függetlensége, a KESMA létrejöttével kapcsolatos összefonódás-vizsgálat vagy a „*televíziós frekvenciák*” kapcsán – évek óta **visszatérően megfogalmazott téves állításokról beszélhetünk**. A módszertan vonatkozásában már említést tettünk a szubjektív vélemények egyoldalú megjelenítéséről. Ilyen típusú értékelés többek között, amikor a jelentés kritikátlanul idézi az Európa Tanács emberi jogi biztosának érvekkel alá nem támasztott, szubjektív véleményét, miszerint többek között „a politikai befolyás alatt álló médiahatóság” erodálta a médiapluralizmust és véleményszabadságot Magyarországon.
- Összességében megállapítható, hogy **az egyes kérdések kapcsán megjelenő térszerű megállapítások ellenére a jelentés módszertanával kapcsolatban felvethető hiányosságok és a dokumentumban található tárgyi tévedések kérdéseket vetnek fel az országjelentés szakmai megalapozottságával és kiegyensúlyozottságával kapcsolatban.**